

Fazekas Géza

Ember és a Tisza

Még ember nem járt itt, ezen a földeken,
Mikor a habjaid átbuktak köveken.
Egyszer az őseiber megjelent e tájon,
Hogy vizednek partján új hazát találjon.

Bővelkedett halban a vizednek árja,
Partjaidat sok vad s egyéb állat járta.
Dús legelőiden csordák legelésztek,
Ide települők igen jól megéltek.

Váltották itt egymást sokféle emberek,
Volt szerepe ezért gyakran a fegyvernek.
Jártak itt e tájon Szkíták és a Dákok.
Itattak vizedből Gótok és Barbárok.

Szarmata-Jazigok és a vad Gepidák.
Római seregek lovukat úsztatták.
Dombosabb partodra nagy halmokat tettek.
Módos vezéreket azokba temettek.

Hunok országukat partjaidra tették,
Attila királyuk medredbe temették.
Széthulló népének könnye hullt medredbe,
Csaba királyfi lett egyetlen reménye!

Vizednek partjain Vandálok s Alánok,
Végig száguldozták, de nem lett hazájuk.
Népek vándoroltak, úsztatták habjaid.
Egyik a másiknak számolta napjait.

Part mentén átrohant Frank sereg és Bolgár,
Nem sokat időztek itt az Avaroknál.
Egy ideig volt a Szlávoknak otthona.
Míg a magyaroknak nem lett a hazája!

II.

Árpád hadi népe itat a Tiszába
Partjain lelnek ők örökös hazára.
Álmodó Tiszapart sok magyar bölcsője,
Minden nemzedéknek örök reménysége!

Partjain hirdették szerit e hazának,
Fogadtak hűséget ott az Árpád-háznak!
Testvérharcok vérét vitte el a Tisza,
Míg a nép hűségét, Szent Istvánnak adta.

Mint a Tisza habja mellékfolyók vizét,
Fogadta magyar az üldözöttek népét.
Mindenkit befogad ez a szép új haza.
Magyarrá lesz az, ki Tisza vizét issza!

Kunokat, Jászokat, Szerbeket és Bolgárt,
Megtúr a partjain urat is és szolgát.
Vad Tatár hadaknak a nyomát elhordta,
Magyar vitézeknek vérét mind felitta.

Mátyás király, partján országgyűlést üle.
Medrébe folyt Dózsa népének a vére!
Partján ült békésen vitéz Szapolyai,
Hagyta vad töröktől népét kiirtani.

Sok emberöltőn át nyögtük a rabigát,
Magyar könny táplálta ezt a szegény Tiszát.
Szavoyai Jenő törölte a szégyent,
Zentánál cserélt ő rabigát a népen!

Bocskai hajdúi itt úsztattak marhát.
Felbőszült erővel az osztrákot hajtják.
Básta szekérének kiverték küllőit,
Világgá kergették népünk üldözőit.

Tarpai jobbágyok, a Tiszahát népe,
Indult keseregve Rákóczi elébe.
Rákóczi zászlai Majténynál lehulltak,
Tisza könnytől áradt, amit belesírtak.

Kölcsey himnuszát a Tisza mentén írta,
Népünk búját-baját mind belefoglalta.
Damjanich serege, a vörös sapkás fiúk,
Osztráknak mutatták: Szolnoknál nincs kiút!

Hej, szomorú idők jöttek a Tiszára!
Emlékezzünk csak az Eszlári vérvádra!
Aztán a háború, mibe belebuktunk.
Oka egy Tisza volt, csakhogy István grófunk!

Jött a vörös őrség, hej, reszkettek tőle.
És a román sereg a Tiszáig tört be.
Darutoll cikázott tiszteken fejknek,
Hűséget fogadtak egy volt tengerésznek.

Szegeden alakult meg az első kormány,
Tintájukat őrzi trianoni okmány!
Aztán a Tiszára új határok jöttek,
Elvették maguknak a „jó” szomszéd népek!

Zsidó honfitársak könnyeit elmosta,
Majd partjain vittek „Málenkij robotra!”
Az építőmunka őt is megérinté,
Medrét duzzasztókkal ember elrekeszté.

Ipari üzemek épültek partjára,
Sokszor szennyeződés került a habjába.
Viharos időket éltek meg partjai,
Egymásnak feszültek népünknek fiai.

Orosz segítséggel alakult egy kormány,
Állítólag éppen a Tisza jobb partján!
Aztán az utolsó orosz is elhagyta,
Záhonynál léptei nagyokat dobbanva.

III.

Szennyezték a vizét román aranybányák,
Megújult ebből is, mint Főnix madárkák.
E sok mindenségért lázadozik néha,
Bősz áradásokkal partjait szaggatja.

Elvitt már falvakat, városokat sorba,
Szegedtől Tarpáig partjait elmosva.
Amikor megnyugszik, csodálatos folyó!
Békésen ballagó, szinte álmodozó!

Költők és zenészek róla sokat írtak.
Ifjak a partjain csókokat váltottak.
Mindig megújulva a szívünket vonzza,
Ez a csodás folyó, a gyönyörű Tisza